

Što su Centri za gerontologiju Zavoda za javno zdravstvo a što Gerontološki centri?

Spomenka Tomek-Roksandić

Zavod za javno zdravstvo Grada Zagreba

Nacionalni i županijski Centri za gerontologiju djeluju pri županijskim Zavodima za javno zdravstvo, Grada Zagreba i Hrvatske. Centar za gerontologiju Zavoda za javno zdravstvo provodi gerontološko-javnozdravstvenu djelatnost po županijama Hrvatske i Grada Zagreba (NN 85/06,126/06). Inovacijska je legislativna norma (NN 126/06) koja definira konkretne mjere gerontološko-javnozdravstvene zaštite a koje su definirane u zakonu o izmjenama i dopunama zakona o zdravstvenoj zaštiti. Gerontološko-javnozdravstvena zaštita bavi se utvrđivanjem, praćenjem i proučavanjem te izvješćivanjem i evaluacijom zdravstvenih potreba i funkcionalne onesposobljenosti starijih osoba za svoje županijsko područje djelovanja i Grada Zagreba s populacijskim obuhvatom od 35000 starijih osoba od 65 godina. Navedeni normativni populacijski obuhvat diktiran je djelatnošću jednog gerontološko-javnozdravstvenog tima u županijskim zavodima za javno zdravstvo Grada Zagreba i Hrvatske. Gerontološko –javnozdravstveni tim čine sljedeći izvršitelji: 1 doktor spec.javnog zdravstva/epidemiologije doeduciran iz gerontologije, 1 stručni suradnik (VŠS), te suradnik (SSS).

Provedba gerontološko-javnozdravstvene zaštite je u svrsi izradbe Programa zdravstvenih mjera i postupaka u zaštiti zdravlja starijih osoba kao i primjerenog Programa osnovnih preventivnih zdravstvenih mjera primarne, sekundarne i tercijarne prevencije za starije osobe. Tako Referentni centar Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi Hrvatske za zaštitu zdravlja starijih osoba – Centar za gerontologiju ZZJZGZ-a, vodi Registar zdravstvenih potreba i funkcionalne onesposobljenosti starijih ljudi po županijama Hrvatske i Grada Zagreba s Podregistrom hrvatskih stogodišnjaka te Podregistrom za oboljele od Alzheimerove bolesti i psihičkih poremećaja u starijih. Osnovu gerontološke javnozdravstvene djelatnosti čini provedba raspodijeljena na četiri redovita područja vrhovnog i srednjeg zdravstvenog managementa za starije osobe (NN 82/02, NN 105/03, NN 28/05, 58/05, 04/06, 85/06, 126/06), a u svrsi izradbe Programa zdravstvenih mjera i postupaka u zaštiti zdravlja starijih osoba sa Programom primarne, sekundarne i tercijarne prevencije za starije osobe.

Važno je istaknuti kako je između ostalih gerontološko-javnozdravstvenih aktivnosti, na središnjem hrvatskom znanstvenom skupu - kongresu ekonomista Hrvatske održanom u Opatiji 15-17. studenoga 2006.g., koji je okupio 600 ekonomista sudjelovala kao jedini liječnik prim. dr. Spomenka Tomek-Roksandić. Tom je prigodom jednoglasno prihvaćen, kao jedan od smjernica za ekonomsku politiku Hrvatske u 2007. godini, njezin temeljito obrazloženi prijedlog da se produži radni staž funkcionalno sposobnih djelatnika i nakon 65. godine života. Ovu europsku inovacijsku normu trebalo bi primijeniti i u Hrvatskoj, osobito kad je riječ o vrsnim stručnjacima, kakvi primjerice nedostaju u medicini. Time će se postići dva važna efekta: smanjit će se potreba za «uvozom» liječnika iz inozemstva koja nam već kuca na vrata i, drugo, omogućit će se da seniori svojim iskustvom obrazuju novi stručni kadar.

ŠTO SU GERONTOLOŠKI CENTRI – IZVANINSTITUCIJSKA SKRB ZA STARIJE OSOBE U LOKALNOJ ZAJEDNICI ?

U Gerontološkim centrima provode se Programi preventivnih pregleda primarne prevencije za starije, trajne tjelesne, psihičke i okupacijsko-rekreacijske radne aktivnosti za starije, fizikalne terapije, zdravstvenog, psihološkog i pravnog savjetovanje, dnevnog boravka, njege i pomoći u kući i dostave obroka te posudionice ortopedskih pomagala i raznih usluga gerontoservisa. Gerontološki centri realizirani su na devet lokacija u Gradu Zagrebu tijekom 2004., 2005. i 2006.g. pri Domovima za starije i nemoćne osobe Trnje, Maksimir, Medveščak, Sv. Ana, Sv. Josip, Trešnjevka, Peščenica, Dubrava i Centar (Adresar u pravitku). Gerontološki centri djeluju i po ostalim županijama u Hrvatskoj kao npr. Pula, Šibenik, Veli Lošinj, Rijeka, Beli Manastir, Rab, Osijek, Pojatno, Zadar, Split, Poreč, Krk, Rovinj, Sisak, Lipiku, Jasenovcu, Karlovcu, Virovitici i dr. Osobito ističemo u okviru djelatnosti Gerontološkog centra i razvoj dnevnih boravaka za starije osobe po županijama Hrvatske koji su se istakli svojom socijalnom skrbi za starije u ruralnim starijim hrvatskim domaćinstvima. Tako Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti osigurava Programe za promicanje kvaliteta života starijih putem Programa dnevnih boravaka i pomoći u kući za starije i Programa pomoći za starije ljude po svim županijama Hrvatske te je do 2006.g. realizirano ukupno 41 program. Osnovni je cilj zadržati starijeg čovjeka što je duže moguće u njegovom prebivalištu uz obitelj.

